

Hårderups posten

Nr 47 — November 2017
40 kr.

I Bjälkhult är trenden tydlig. Allt fler sommarhus blir bebodda året runt. Här är det senaste exemplet.

FRÅN PARIS TILL BJÄLKHULT VIA SNIBERUP

- Text Bertil Persson, Härderupshult -

Christel och Per är det senaste exemplet på att sommarhusen i Bjälkhult nu åter blir åretruntboende. Denna utveckling har pågått sakta i närmare 30 år, så nu är i stort sett alla husen i Bjälkhult åter bebodda året runt. Det skulle man inte kunna tro på 1970-talet.

- Vi får väl öppna en affär i byn igen, skämtar Anders Söberg, som lagt märke till förändringen.

Här ser vi Christel Persson Pinon med dottern Isis Pinon och sambon Per Ingvarsson. Det blev ljusst och trevligt i den nya glasverandan. Den är en tillbyggnad till det lilla huset. Jag har förstått att det var en ren tillfällighet att Christel och Per hittade sitt hus i Bjälkhult. Jag ber Christel att själv presentera sig och Per och förklara det där med flytten från Paris till Bjälkhult:

”Det var verkligen en tillfällighet. Vi letade inte direkt efter ett hus. Hade planer på att vänta ett år till. Men när vi var ute och provade nya vägar (typiskt Per), så såg vi i vägkanten en liten till saluskyt. Vi tvärmitade, gick av och tittade lite nyfiskt omkring oss. Det var ganska överväxt. Huset syntes knappt bakom vitboken. Men kärleken in-

fann sig omedelbart. En vecka senare hade vi köpt huset. Sedan har vi lärt oss att det finns fantastiskt trevliga människor och underbara grannar. På ett naturligt sätt hjälps man åt. Det är underbart!

Nu har vi hunnit med de största förändringarna för att kunna leva i Bjälkhult en lååååång tid framöver. Kvar är att måla det nya stora rummet och vaxa golv. Men sommarens tråkiga väder satte stopp för planerna. Vi har nu hittat en behaglig vardagslunk. Per jobbar till vardags med tågplanering i Malmö och på kvällarna sjunger han i kör. Tomelilla kyrkokör bl.a. Pers far var präst i Hässleholm, så sången är en integrerad del av livet. Hela hans familj sjunger för den delen och jag också. Per har sedan tidigare 3 flickor: Louise, Emmy och Paulina. En rolig grej är att Pers farfars far bodde i Oderup, så Per har omgivningarna i blodet.

Själv kommer jag från Ystad. Flyttade mycket som ung då jag höll på med dans och teater. Sedan blev det 10 år i Paris där jag bildade familj. Isis och Balthazar flyttade seder-

mera med mig tillbaka till Sverige, la Suède! Jag kom hem för att studera och bo på landet. Jag har jobbat som språklärare i många år, men i somras sadlade jag om till att arbeta med autister. På detta vis kan jag hålla på med min hobby: hunduppfödning. Det bor lite hundar hos oss. Boxer, fransk bulldogg och mops. Går ni förbi och ser konstiga långnästa vindhundar, så tillhör de Isis.

För så mycket som jag älskar Paris och kulturutbudet på alla plan, så finns det inget som jag älskar så mycket som lugnet på landet. Där känner Per likadant. Så till Bjälkhult har vi kommit för att stanna.

Per och Christel

MYSTERIET MED NYCKELN SOM FÖRSVANN

- Text av Hanna Sällström, Skumparp. -

Jag och Andreas renoverar tillsammans Andreas släktgård och vi får mycket hjälp av Andreas pappa Nils-Ove. En av de bästa sakerna med att han hjälper till, enligt mig, är att vi hela tiden får höra en massa roliga, sorgliga, nostalgiska och spännande historier om både huset och släkten. Och det är just en sån här historia som detta är.

I många år har Nils-Ove berättat historien om den gömda dörren. Det var nämligen så att när huset renoverades en gång i slutet av 50-talet, så sattes en dörr igen, eller ja den sattes inte helt igen utan den fick bli kvar, inbyggd i väggen. Detta blev ett starkt minne för Nils-Ove, som då var i femårsåldern och han minns att de till och med lät låset vara kvar och att nyckeln hängdes upp bredvid.

Nils-Ove har alltid sagt att ”det blir roligt för den som en gång ska renovera här att upptäcka den där dörren med nyckeln till”. Föga visste han då att det var han själv, nästa 60 år senare, som skulle få öppna upp den där väggen. Det blev ju så att vi har renoverat och gjort om det mesta i huset, förutom stommen som allt bygger på. Tanken är att låta grunden och

det gammaldags få präglade huset även om det blir i en modern tappning – exempelvis sätter vi in två nya dubbeldörrar, något som vi har sett på gamla foton att det var förr i tiden.

Nåja, den där dagen kom i alla fall till slut. När det var dags att riva ner väggen med den gömda dörren i. Eftersom vi hade fått höra den fantastiska historien om dörren många gånger var det självklart att det skulle vara Nils-Ove som fick äran att öppna upp och visa både dörr och nyckel. Dessutom var det väldigt viktigt att allt dokumenterades noga. Jag fick var fotograf, och Andreas fick städa.

Jag tror vi alla var lika spända på vad vi skulle hitta där bakom väggen. Nils-Ove började arbetet med kofoten och efter en kort stund kunde man skymta en blå dörr, skyddad av ett galler i trä, inuti väggen! Allt runt omkring åkte bort i en faslig fart och där var den – den gömda dörren! Då var det bara nyckeln kvar, var fanns den?

Tyvärr måste jag meddela att här blev det något av ett antiklimax, för den gömda nyckel fanns inte kvar upphängd på en spik. Inte heller var låset i dörren kvar. Bara för att vara säkra rev vi ner väggen ända in till den putsade murväggen. Men där var ingen nyckel. Så än återstår mysteriet med nyckeln, kanske ligger både den och låset kvar i stallet där ute? Det är nog tid att gå och undersöka det. Men även om där inte fanns någon nyckel så fanns ju faktiskt dörren kvar och historien får leva vidare genom mig och Andreas, och vem vet? Kanske ska vi också komma på något finurligt att bygga in i huset som någon annan i framtiden ska få upptäcka?

GUSTAFVAS LEVNADSÖDE

Gustafva har tidigare omtalats i Hårderups-posten nr 41. Hon bodde större delen av sitt liv i Starrarps ora, näst längst norrut, i det s.k. Stavas hus. Hennes levnadsöde har intresserat flera släktforskare, delvis beroende på hennes koppling till den tyska adelsätten von Saurow. Den stora obesvarade frågan är huruvida Gustafva var biologisk dotter till smeden Johan Wellington Saurow. Här skriver en ättling, Majvi Tillberg, Södra Sandby, sin berättelse om Gustafvas levnadsöde:

Gustafva föddes 1857-12-09 i Bjälkhult. Det är inte klarlagt i vilket hus. Hon var oäkta dotter till Kjerstina Persdotter (oäkta = om modern var ogift). Mor Kjerstina var i sin tur dotter till f d husaren Pehr Pettersson, född i Skabersjö och hans hustru Hanna Persdotter, född i Bjälkhult.

Pappan Pehr dog den 11 september 1858 utav olyckshändelse. - "Han var sysselsatt att nedgräva sten på en åker i Alestad, då en större sten nedföll, af vilken han blev så svårt skadad att han avled strax". - Detta hände under den mest intensiva stenröjarperioden i Sveriges historia. Resultat ser vi än idag. Stenfria åkrar och oändliga stengården. Men några fick sätta livet till.

När Gustafva föddes bodde Kjerstina Persdotter hemma i sitt föräldrahem, hon hade flyttat hem igen året innan, 1856, ifrån Hårderup nr 4:12 (Numera Starrarpsvägen 308) där hon varit piga hos åbon Nils Bengtsson. Kjerstina var bara 17 år när Gustafva föddes.

Gustafva döptes den 20 december och Pigan Anna Persdotter i Starrarp (troligtvis moderns syster) bar fram barnet, dopvittnen var dräng-

en Gustav Sauroff i Starrarp broder till Johan Wellington Saurow och Skräddare Pehr Berling i Starrarps Ora

1860-11-04 föder Kjerstina ytterligare ett barn, en son Fredrik. Smeden Johan Wellington Saurow i Bessinge erkänner sig som fader till Fredrik vilken är "sammanavlad under äktenskapslöften".

1861-11-05 flyttar Kjerstina Persdotter med sina två små barn till Bessinge i Östra Sallerups socken. Hon flyttar hem till smeden Johan Wellington Saurow som flyttat till Bessinge nr 3

1860-12-13, han erkänner sig nu som fader till de båda barnen Gustafva och Fredrik. Gustafva var nästan 4 år när de flyttade hit till Bessinge.

1863-11-01 vigdes Kjerstina Persdotter och Johan Wellington.

Här i Bessinge står Johan Saurow som husman (han äger tydligen huset de bor i), men något händer 1867, makarna Saurow står inför rätta vid Färs häradsrätt tilltalade för innehav av stulet gods, men de blir frikända.

Nu står Johan Saurow inte som husman längre det är över-struket och ersatt med inhyse (inhyse = han äger inte huset längre).

1867 flyttar familjen till Tattarp nr 2. Huset är borta sedan länge, men där står numera en skylt med texten "Saurows smedja".

Här föds fler barn och i dopböckerna står numera Inhyse smeden Johan Wellington Saurow som fattighjon.

Ättingarna Curt Persson och Majvi Tillberg vid ett besök i Tattarp.

Gustafva lämnar föräldrahemmet i Tattarp 1872 och flyttar till Grankarp där hon arbetar som piga hos Kronoskatte Rusthållaren Åbon Anders Persson. 1873 flyttar Gustafva till Bessinge nr 4, här arbetar hon som piga hos Åbon Per Torkelsson.

Den 23 juli 1875 får Gustafva utfärdat ett flyttningsbevis till Bornholm. Det blev ingen flytt till Bornholm, hon stannar kvar här till 1876 då det blir en förändring på gården, Åbon Per Torkelsson står nu som undantagsman, troligtvis har gården blivit såld, Per Torkelsson och hans hustru har fått bo kvar tills de avled år 1886 respektive 1887.

I husförhørsboken står det i anteckningskolumnen om Gustafva "försvarslös om ej sedeslös" år 1875, (sedeslös svårt att läsa vad prästen skriver) försvarslös = hon har inget arbete längre och kan inte försörja sig. Hon flyttar hem till föräldrahemmet i Tattarp på nr 2.

År 1877 den 17 september blir flytten till Bornholm av. I husförhørsboken står det att Flickan Gustafva Johansdotter och hennes broder Fredrik Johansson flyttar till Bornholm samtidigt. Jag vet inte om de hade någon koppling till Bornholm men det var nog ganska

vanligt att människor flyttade dit på grund av arbetsbrist här i Sverige, det var ett billigare alternativ istället för Amerika. Jag har hört någonstans att Bornholm kallades för "de fattigas Amerika".

1882 den 22 maj kom Gustafva tillbaka hem till föräldrahemmet i Tattarp från Rönne på Bornholm, hon är nu 25 år och har då med sig sin oäkta dotter Maria Christina Fredrika född den 10 april 1882 i Rönne. Hemma i Tattarp på nr 2 föder hon den 9 juli 1884 en oäkta son Johan Alfred. Det är många som bor i den lilla stugan ca 9 personer.

1885-10-31 flyttar Gustafva och hennes två små barn till Bosjökloster. I Bosjökloster har jag inte lyckats hitta henne i någon husförhørsbok bara i utflyttsboken från Tattarp till Bosjökloster. Hon vistas tydligen här i ca: 5 år, då hon återigen flyttar hem till Tattarp nr 2. Här föder hon ytterligare ett barn 1890-05-03 oäkta dottern Anna Elida. 1891 den 9 juli avlider Gustafvas fader inhyse smeden Johan Wellington Saurow.

1896-09-17 flyttar Gustafvas dotter Maria Christina Fredrika till Bjälkhult där hon bor som inhyse och heter Maria Christina Fredrika Holm, Gustafvas son Johan Alfred flyttar också till Bjälkhult 1898-09-30 där han arbetar som dräng, nu heter han Nilsson i efternamn. Gustafva som nu är 40 år föder två barn till här i Tattarp, Ida Mariana 1897-04-30 och Emma Viktoria 1899-03-22 båda barnen står som oäkta.

1901-11-26 står Skräddaren Sven Nilsson skriven på Tattarp nr 2 fast i kolumnen särskilda anteckningar står det att han bor i Starrarps Ora eget hus. 1902-11-02 flyttar han till Bjälkhult i Frenninge socken och 1905-01-04 flyttar Gustafva dit med barnen Anna Elida, Ida Mariana, Emma Viktoria, det står att Gustafva är hushållerska. Varför flyttar de inte till sitt hus i Starrarps Ora, bor där någon annan?

Ser i lagfartsanteckningarna att Sven Nilsson köper huset i Starrarps Ohra 1901 av Jöns Olsson, köpekontraktet skrevs den 10 aug 1901.

Vi har i Kommunens anteckningar hittat att kommunen hade utlyst ett möte 1905-05-01 med Östra Sallerups röstberättigade medlemmar, för att besluta om försäljning av kommunens husbyggnad å Per Olssons i Tattarps ägor, det så kallade Saurowska huset, stämman beslutade enhälligt, att försälja ovannämnda husbyggnad och att från stället bortflyttas, de sålde även lösöret (Lösbo).

Någon gång under år 1905 flyttar Gustafva, hennes tre flickor och Sven Nilsson till Starrarps Ora. 1909-04-17 föder Gustafva som nu är 52 år en liten oäkta son Nils Hjalmar han avlider 1912-11-21 av halsfluss. 1913 erkänner sig Sven Nilsson som fader till Gustafvas tre flickor Anna Elida, Ida Mariana och Emma Viktoria. 1915-08-16 gifter sig Skräddaren Sven Nilsson född 1841-11-02 och Gustafva Johansdotter född 1857-12-09.

1921-11-07 flyttar Emma Viktoria hem till Gustafva och Sven Nilsson i Starrarps Ora. Sven Nilsson avlider 1926-08-01 av ålderdomssvaghet. I Sven Nilssons bouppteckning ser jag att

de äkta makarna Sven och Gustava Nilsson har upprättat ett testamente som förklarar deras yttersta vilja att den av dem som överlever skall med full äganderätt erhålla all den avlidnes kvarlåtenskap av vad beskaffenhet den än må vara. Testamentet är undertecknat med Starrarpskvarn den 31 juli 1923 av Sven Nilsson och Gustava Nilsson. Testamentet är bevitnat av Måns Olsson och Ola Månsson.

1930 gifter sig Emma Viktoria med Anton Hansson och de flyttar till Hörby nr 18. Gustafva avled 1940-09-05 av ålderdomssvaghet i Hörby på nr 18 där hon bott hos sin dotter. Vi har sett i död och begravningsboken att Gustafvas moder Kjerstina Persdotter Saurow avled i Råby 1906-01-19, så vi tror att hon blev flyttad till Råby i början av 1905 när Gustafva och hennes tre döttrar flyttade från Tattarp nr 2. Kan det vara på fattighuset i Hee (Headal) som Kjerstina blev flyttad till och där hon avled, eller blev hon utackorderad till någon?

Uppgifterna till denna artikel är hämtade ur Arkiv Digital's digitaliserade kyrkoböcker och från kommunarkivet i Hörby.

Gustafvas hus i Starrarps ora omkring 1910. Fotograf: Nils Mårtensson. Grannens påg.

Gustafvas Ida, född 1897 och Hulda g. Kristiansson, född 1903, lekande i en grop i Starrarps ora 1910. Fotograf: Nils Mårtensson, Norregårds påg och tillika morbror till Hilda.

Fr.v. Anton Hansson, gift med Gustafvas dotter Emma Viktoria, Gustafva och Sven Nilsson. Bilden är tagen vid huset nr 18 i Hörby. Det var där Gustafva dog 1940, 83 år gammal.

RAGNAR TRAFIKARES GARAGE SKA RESTAURERAS

- Text av Bertil Persson, Härderupshult. -

Här inrymdes på sin tid Starrarps Bilstation. I förgrunden fanns då även bensinpump med manuell betjäning, som ombesörjdes av ägaren själv, Ragnar Persson. Företaget bedrev både åkerirörelse och taxirörelse.

Sedan 20 år tillbaka har garaget, såväl som hela fastigheten förfallit. Detta gäller även fastigheten mitt emot. Den som för länge sedan inrymde Anton Åkerbloms Skrädderi.

Men under hösten har det börjat ljusna betydligt för båda fastigheterna. Efter den förre ägarens död köptes fastigheterna av närbelägna LifeStyle TV. Och nu har det hänt mycket positivt och lovligt.

Claus Nybo på LifeStyle TV har målet klart för sig. Båda fastigheterna ska röjas upp fullständigt. Garaget ska återskapas till ursprunglig glans och mitt emot ska, om möjlig, även f.d. Åkerbloms bostadshus renoveras. Övriga byggnad kommer troligen att rivas.

Det är ett gigantiskt uppröjningsprojekt. På de båda fastigheterna står ca 8 hus av varierande storlek. De var tills nyligen proppfulla med bråte av alla tänkbara slag. Alla utrymmen var från golv till tak och från vägg till vägg fyllda. Det var omöjligt att gå in där. I vissa rumma hade golvet rämnat under tyngden! Dessutom var all tillhörande mark fullständigt belamrad med maskiner, bilar, skrot och allehanda byggnadsmaterial.

I samband med återskapandet av garaget efterlyser Claus Nybo fotografier från båda fastigheternas forna glansdagar.

Alla ni som har bott där eller i närheten eller har släktingar med kopplingar dit ombedes att kolla igenom era gamla album och ställa eventuella bilder till förfogande.

Kontakta antingen Härderupsposten eller LifeStyle TV. Välkomna! Vi hoppas på framgång i bildjakten!

JAMBOREE 17

- Text av Hanna Sällström, Skumparp. -

I somras ägde Jamboree17 rum – ett stort nationellt scoutläger, på Rinkabyfältet utanför Kristianstad, dit det kom 11 000, både nationella och internationella scouter. Ledorden för hela lägret var Medskapande, Öppenhet och Stärkt självkänsla.

Jag, Hanna, ingick i en grupp som kommunikatör och min funktion var ansvarig för alla stora gemensamma aktiviteter – det vill säga:

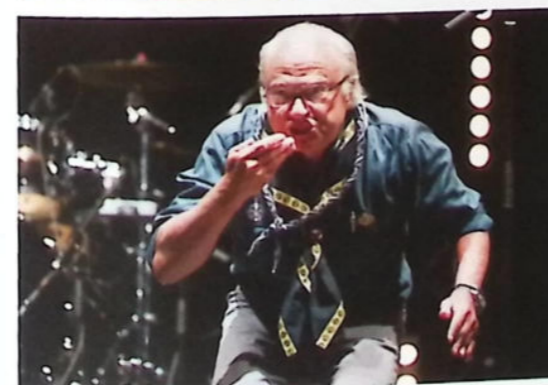
- Invigning.
- Navet – den största samlingsplatsen på lägret där det fanns rum för många spontana aktiviteter, utbildningar samt en reflektion & livsåskådningsplats.
- Lägerbål.
- Avslutning.

Jag har varit engagerad och jobbat med Jamboree17 sedan 2015, och det är ett stort planeringsarbete som krävs för att få alla dessa bitar att falla på plats. Men OJ vad roligt det är att se resultatet och tänk så mycket man lär sig längs vägen!

En sak jag älskar med att vara scout är att jag som person alltid får en möjlighet att utvecklas och testa på nya utmaningar, något som jag verkligen fick chansen att göra under arbetet med Jamboree17.

Bilderna:

Det är jag t.v. på översta bilden. De övriga tre bilderna är från den stora avslutningen, som jag hade ansvar för. Dessa tre bilder är hämtade från scouterna.fotoshelter/gallery-collection/Jamboree17

STARRARPS BYALAG

Fram till nyår är Lena och Sven Åkerblom ålderspar i Starrarp. Sedan tar Anna Månsson över och är av byastämman utsedd till ålderkvinnna för 2018. Byastämman och majgillet var i år hos Sven och Lena och där beslutade även att Johan Linde

skulle vara brännbollskoach framledes. De populära byacyklingarna kommer att fortsätta nästa sommar. Datum för dessa kommer att anslås på busskuren när det närmar sig, så håll ögonen öppna.

SKUMPENS BRÄNNBOLLSTURNERING

Skumpens Brännbollsturnering vanns i somras av Frenninge Byalag i konkurrens med Vallarum och

Starrarp. Det blir en fortsättning på brännbollsturneringen nästa sommar. Kallelse kommer.

SPORTSIDAN

- Text av Erik Hansson, Romnahög -

När Peder Fredricsson fick Jerringpriset 2016, för bl.a. silver i banhoppning vid OS i Rio de Janeiro, uppstod en viss debatt huruvida hästhoppning är idrott eller ej. Hårdreppspostens sportredaktion, som på senare år legat i framkanten för aktuella händelser, beslöt därför att undersöka saken närmare. Lyckligtvis finns det i Starrarp en mycket seriös ung dam som tränar hästar och tävlar i banhoppning, nämligen Ellen Hedman.

En småruggig höstdag ställdes kosan mot Ellens anläggning. Eftersom undertecknad är ganska okunnig vad gäller hästar fanns även experten Lena Åkerblom med och psykologiskt stöd fanns också via chefredaktör Persson. På gården mötte oss en hårt upptagen Ellen som ändå hade tålamod med en novis frågor.

Ellen berättar: På gården finns för närvarande 18 hästar i träning och av dessa tävlar ca hälften. En arbetsdag med träning och skötsel av hästarna understiger sällan 12 timmar. Träning av hästarna är inte bara att hålla på i ridhuset med hoppning. Övrig träning kan bestå av intervallövningar, träning i backar och hästen liksom andra idrottsutövare kan behöva hjälp

med stretching. Inför ett träningspass får hästen värma upp i egen regi i en skrittmaskin (ser ut som en barnkarusell).

Vid ca 4-års-ålder börjar man träna hästen att hoppa och i regel är den som bäst när den är 10-15 år gammal. Svårighetsgraden på hindren ökas efterhand. Vid nybörjartävlingar är höjden 90 cm medan internationell elit tävlar med hinder på 160 cm. I nuläget har Ellen 2 hästar som tävlar på höjden 145 cm. Ungefär 2 ggr i månaden är Ellen ute på olika tävlingar. Det finns tävlingar på lokal-, regional-, nationell-, elit- och internationell-elit-nivå. Elit-klass kallas det när man har hinder på höjder 150-160 cm. Man tävlar även i lag och vid sådana tillfällen tillhör Ellen Malmö Civila Ryttningsförening.

Hur förbereds hästen dagen innan tävling? Varje häst har sin personlighet så därför är förberedelsen individuell. Någon mår bäst av en jogging-tur medan en annan bara ska ha vila. När sedan hästen badas och görs fin i håret vet denne att det stundar tävling. Hästarna tycker om hoppningen, annars kan det inte fungera.

Behöver du själv träna något utöver ridning-

en? "Man behöver kondition, harmoni i rörelser och en rejäl styrka i rygg- och magmuskler". Att gå på gym finns det inte utrymme för så på egen hand tränas det med inlines och stavar samt gymnastik. Styrketräning erhålles till stor del gratis via det dagliga arbetet med hästarna.

På lägre nivå inom all idrott är det inga eller småpengar att tjäna. Ellen kan bedriva sin verksamhet genom en enorm arbetsinsats. Hon tränar andras hästar, hon har elever både hemma och åker iväg på tränings-uppdrag. En del hästar rides in i Starrarp och kan därefter förmedlas och säljas i Sverige men även till utlandet, allt i Ellens regi. En annan syssla är transportör av travhästar till tävling för en känd person.

2 avslutande frågor till Ellen. Varför heter det fullblod, halvblod, varmblood och kallblod? Kan man se skillnad på deras blod?: "Dummer!

Detta kallas hästarna efter deras ras". I stort sett: Fullblod=galopphästar, halvblod=ridhästar (kan vara blandning av olika raser), varmblood=travhästar, kallblod=arbetshästar.

Vad är ditt mål eller dröm? "Alla har vi väl en dröm och i min verksamhet är det givetvis att få fram en internationell topphäst. Hos ryttare finns en sanning i orden: "Du blir aldrig bättre än din häst är".

Efter besöket på Ellens gård kan jag konstatera en del fakta. Om man ska ta medalj i hästhoppning vid OS är det en livsstil som måste påbörjas i barnåren och nå klimax kanske 30 år senare. Samarbetet mellan häst och ryttare måste tränas i årtal och båda måste vara topptränade fysiskt och psykiskt. Så det är väl ingen tvekan utan att hästhoppning är idrott på mycket kvalificerad nivå.

VÅR RESA TILL MEDITERRANEAN EQUESTRIAN TOUR I SPANIEN

- Text av Lena Åkerblom, Lindesnäs -

En dag i februari fick vi, Ellen Hedman och jag, förfrågan om vi ville följa med till vårtävlingarna i Olivia, Spanien. Det ligger ca 8 mil söder om Valencia. En hästbuss med släp skulle åka ner och det fanns 2 platser kvar. Eftersom Ellen har 2 hästar som klarar att gå internationell hoppning, Vår "Nellie" och familjen Kolginis "Julie", så var tanken lockande. Efter moget övervägande beslöt vi oss för att följa med.

Här hade inte utesäsongen ens börjat och där var det tidig sommar, så våra hästar skulle få en rejäl uppgift. Vi fick ta det som en erfarenhetsresa.

Så började en tid med förberedelser. Det krävs mycket planering och packande när hästarna ska vara borta i en hel månad.

Den 5 mars åkte 12 hästar tillsammans med 3 hästskötare och en chaufför mot Spanien. Resan tog 5 dagar och det innebar 4 övernattningar för gänget. Bl.a. på Barcelona poloklubb. Det gänget fick ett riktigt äventyr!

Den 14 mars flög Ellen och jag ner till Alicante. Vi hyrde bil och körde norr mot Olivia. Hästarna hade klarat resan bra och haft 4 dagars återhämtning, så det var bara för Ellen att börja rida. Vädret var underbart, lagom varmt för tävling. Tävlingsarna varade i 3 veckor och man fick göra 3 starter per vecka.

Tävlingsområdet var helt fantastiskt! Där fanns 3 hoppbanor, 1 träningshoppbana (pay and ride), 3 framridningsbanor och inkvartering för 1000 hästar. En del i stora tältstallar. Det var ryttare från 30 länder representerade och ca 20 svenskar. Så det fanns motstånd

Man kan planera höjderna på hindren efter dagsformen och erfarenheten, så vi började lite lägre, ca 120 cm och avslutade på 140 cm. Där ligger bommarna 5 cm högre än vad det gör i Sverige. Ellen och hästarna gjorde många bra ritter och några placeringar blev det! Framförallt blev det en stor erfarenhet för framförallt hästarna, men även för oss tvåbenta.

Vi bodde precis bredvid tävlingsområdet och hade havet 5 min från oss, så det blev även strandritter och solbad.

Den 2 april flög vi hem igen och hästarna åkte dagen efter. Vi hade en helt fantastisk tid där med fina tävlingar, mycket umgänge med lika-sinnade, bra boende och fint väder. Kan det bli bättre!!!

Vi skulle gärna göra om det! Ellen och jag har alltid trevligt när vi är ute och tävlar, så även denna gång! Tack för allt jobb du lägger ner på hästarna!

Tack familjen Kolgini för att ni frågade oss om vi ville följa med!

BENGTA FRÅN SNIBERUP MISSIONÄR SOM VÅRDADE SJUKA I TRE VÄRLDSDELAR

- Text av Av Christer Nilsson, Östraby. -

Åren 1841 – 1851 bodde i Sniberup 3, Östraby socken, en familj där barnen gick skilda men intressanta öden tillmötes i sina vuxna liv. Fadern var Nils Göransson och modern hette Else Nilsson. Nils var född under enkla förhållanden i Malmö den 18 maj 1810. Hans far hette Jöran Cronholm och bodde i Malmö och arbetade bl.a. som bagare. Jöran var gift med Bengta Andersdotter född i Everöd, Tryde socken. Ett par generationer tidigare ska släkten Cronholm, enligt efterlämnade brev, ha varit förmögen och ägt stora egendomar i Finland och Baltikum.

Else Nilsson föddes den 15 maj 1822 på gården Östraby 10 i Östraby by, den som sedermera i folkmun blev kallad "Annexet". Hennes far hette Nils Andersson och kom från Orås 1 och hennes mor var Anna Nilsson, som var född på Östraby 10. Av allt att döma var familjen relativt välbärgad.

I Sniberup

Nils Göransson hade arbetat på olika gårdar i Mellanskåne, bl.a. i Åröd och Oderup, då han träffade sin blivande fru Else med vilken han gifte sig den 23 april 1841. Svärfar Nils Andersson hjälpte dem att komma över fastigheten Sniberup 32 som hade blivit utskiftad i samband med Laga skifte fastställt 1840. På den obebyggda fastigheten uppförde man de kommande åren bostads- och ekonomibyggnader.

Det unga paret fick raskt flera barn. Det första föddes den 14 maj 1842 och var en flicka som fick namnet Bengta. Hennes livsöde skall vi strax titta närmare på. De kommande åren på Sniberup 32 fick hon fem syskon: Nils (emigrerade sedermera till USA där han kallade sig Neander Cronholm), Fredrika (bosatte sig i Björnekulla), Anders (emigrerade till Sydamerika), Göran (emigrerade till Australien under namnet Gonfzer Cronholm) och Anna (emigrerade till USA).

Till Halland

1851 flyttade föräldrarna och barnen från Sniberup till Elestorp, Tjärby socken i Halland. I Elestorp fick Nils Göransson och Else Nilsson ytterligare sju barn. Dock var det bara tre av dem som uppnådde vuxen ålder, nämligen Elna (emigrerade till USA), Johannes (var bl.a. bosatt i Lund och Björnekulla) och Johanna (emigrerade till USA). Anledningen till flytten från Sniberup kan man bara spekulera om men klart är att även modern Else Nilssons syster Bengta ("moster Bengta") samtidigt flyttade till Elestorp liksom Anders Andersson med familj från Öneköp 3, Långaröd socken. Den senare familjen hade tidigare bott i Starrarp 8, Fränninge socken.

Bengta blir missionär i Afrika

1867 flyttade Bengta Nilsson från Elestorp till Stockholm för att utbilda sig till diakonissa vid Ersta diakonianstalt. Utbildningen varade 1,5 år och förutom sjukvård och hygien fick hon också undervisning i matlagning och bibelkunskap. Efter att ha arbetat som diakonissa i Stockholm några år begärde hon utträde ur diakonin. Hon engagerades av Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS) och sändes 1875 ut som missionär till Östafrika. Resan dit gick med EFS missionsskepp Ansgarius och i maj 1875 kom hon till Massaua (i nuvarande Eritrea) vid Röda havet tillsammans med fyra andra "missionssyskon". EFS missionsverksamhet i Östafrika hade startat 1866 och detta var det första självständiga svenska missionsprojektet överhuvudtaget.

Bengtas huvudsakliga uppgift blev att ägna sig åt sjukvård, främst i Eilet (Ailet). Hon träffade där missionären Per Eric Lager och gifte sig med honom i november 1875. Per Eric Lager redogör för sjukvårdsarbetet i ett brev avsänt till EFS styrel-

se från Eilet i december 1875. Av brevet framgår att Bengta vårdat 374 patienter sedan sin ankomst drygt ett halvår tidigare. Dödligheten bland patienterna var mycket liten och hennes arbete uppmärksammades både av allmänheten och av myndigheterna i landet.

Mannen mördas och Bengta återvänder till Sverige. Per Eric Lager hade kommit till Tendar vid gränsen mot Etiopien och Sudan redan i maj 1867 för en uppgift som "lekmanabitråde" tillsammans med missionärerna Petrus Englund och Olof Hedin. Många svårigheter mötte missionärerna. Bostäderna bestod enkelt byggda hyddor eller jordkullor. Inga banade vägar fanns och de resande omkom ofta av hunger och törst på vägen. Området präglades dessutom av social och politisk oro.

"Krig, mord och plundringar hör till dagens nyheter" skrev missionären Carl Johan Carlsson i ett brev daterat maj 1867. Den 17 juli 1876, ett halvår efter sitt bröllop, blev Per Eric Lager mördad i Adi-Kunzi under en resa på väg till Etiopien, där han skulle begära audiens hos konung Johannes för att diskutera missionens framtid. En stamhövding förde ut honom ur den kyrka där han för tillfället vistades och halshöggs honom.

Samtidigt mördades några av Per Eric's afrikanska vänner brutalt. Bengta Lager fanns i närheten och fick bud om mordet. Hon togs till fånga och kommanderades av sina fångvaktare att förbinda skadeskjutna soldater från de styrkor som strax innan hade mördat hennes man.

I ett gripande brev till EFS styrelse redogör Bengta Lager för händelserna kring makens död och ber om vägledning beträffande sin egen framtid.

Den 4 november 1876, drygt ett år efter sin ankomst till Afrika, lämnade Bengta Lager Massauas hamn och den afrikanska kontinenten och reste tillbaka hem till Sverige. Här fick hon först vila ut och hämta sig efter sjukdom hos sin morbror, handlanden Nils Nilsson i Vollsjö. Tillfrisknad bosatte hon sig därefter i Stockholm, där hon den 8 mars 1877 födde sin och den avlidne makens dotter Erika.

Den 31 maj 1877 bosatte hon sig i Uppsala. Året efter gjorde hon ett nytt besök hos sin morbror i

Vollsjö. I samband med detta avled dottern Erika av hjärnhinneinflammation den 30 mars 1878 drygt ett år gammal och begravdes den 7 april i Vollsjö. Tragiskt nog avled också Nils Nilssons hustru, två barn och en fosterdotter inom loppet av ett år vid samma tid.

Bengta arbetade därefter på ett barnhem i Uppsala och tog senare tjänst som badhusföreståndare på Ronneby brunn.

Till USA

Bengta blev dock inte kvar i Sverige utan emigrerade den 2 augusti 1880 till USA, efter ett besök hos sin fars släktingar i Malmö. Hon bosatte sig i Chicago och tog förnamnet Benedicta. 1885 avlade hon en medicinsk examen med inriktning mot homeopati vid Hahnemann College and Hospital.

Hon öppnade privatmottagning i Chicago och senare i Rockford, ca 10 mil väster om Chicago, men flyttade ett antal gånger och bodde såväl i Minnesota som i Missouri.

Hon fick läkarlegitimation både i Chicago 1885 och i Minneapolis 1889. Senare bosatte hon sig åter i Chicago, där hon arbetade som läkare fram tills hon 1911 råkade ut för en tågolycka som förhindrade vidare yrkesverksamhet.

Benedicta gifte om sig två gånger i USA. Första gången i december 1887 med Mauritz Emanuel Carlsson. Han var född i Gryteryds socken, Jönköpings län och hade varit metodistpastor i St Louis samt därefter musiklektör på Gustavus Adolphus College i St Peter, Minnesota. Han avled emellertid av en njursjukdom i Rockford den 11 augusti 1890.

Benedictas andra giftermål i USA var med möbelhandlaren Carl Peterson. Äktenskapet slutade med en tragisk skilsmässa år 1900. I bevarade rättegångsförhandlingar beskrivs upprepad hustrumisshandel.

Bengta avlider

Benedicta Lager, alias Bengta Nilsson från Sniberup, avled i Chicago den 22 december 1912.

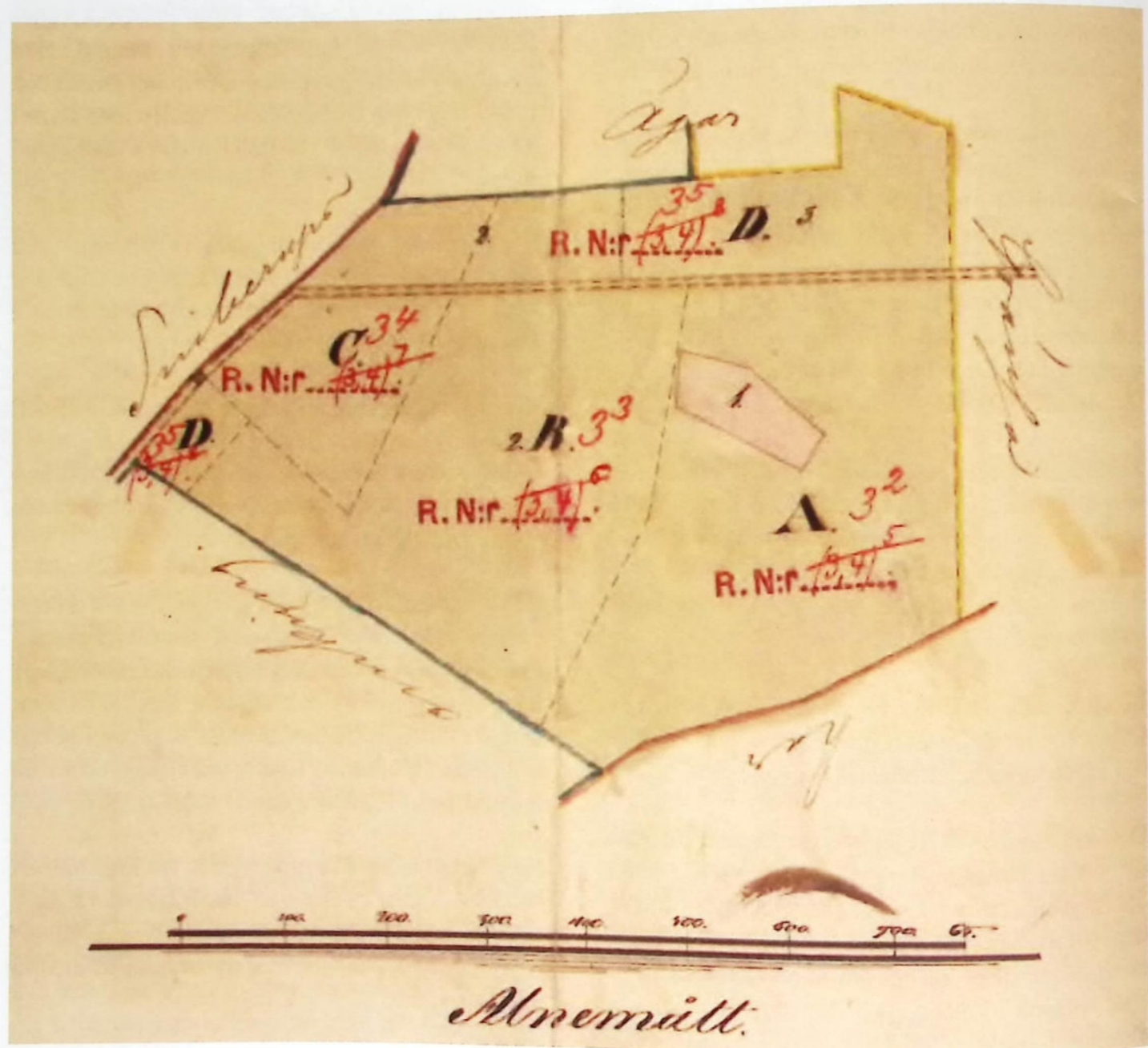
Även tiden efter sin död präglades av motsättningar. Hennes syskon överklagade förgäves det testamente hon skrivit och som de menade att hon inte upprättat vid sina sinnens fulla bruk. En domstol avvisade överklagandet och de av henne efterlämnade tillgångarna på ca 55 000 dollar fördelades enligt hennes vilja.

Det innebar att Evangeliska Fosterlandsstiftelsen i Stockholm erhöll 6 000 dollar till en fond under namnet "Missionär Per Erik Lagers fond" till stöd för den kristna missionen i Afrika.

Vidare erhöll Svenska lutherska kyrkans inre

missionsverksamhet i Chicago en tredjedel av kvarlåtenskapen för skapandet av en fond "Dr. Benedicta Lagers hem för barn" för arbete med föräldralösa och hemlösa barn. De resterade ca 20 000 dollar fördelades därefter lika mellan hennes syskon Nils (Neander Cronholm), Fredrika, Elna, Johannes och Johanna.

Syskonen ansåg sig dessutom ha blivit frånlurade rättigheterna till sina förfäders egendom i Finland och Baltikum. Nils, som blev en framstående jurist i Chicago, gjorde vissa försök att reda ut det hela men det fullföljdes aldrig.

Karta över Sniberup 3 upprättad vid laga skifta 1836 och fastställd 1840. Nuvarande allmänna vägen är utritad. I väster leder den till bron över ån som gränsar till Östraby. Nils Göranssons skifte har beteckningen A.

Karta över 1915 Sniberup 3² och omliggande fastigheter

Foto av Bengta, förmodligen som nyutbildad diakonissa.

Mrs. Benedicta Lager, M. D.,
Examinerad Svensk Läkare.

Mottagningstimmar:
 i 2704 Wentworth avenue från 6.30 till 7.30 e. m.
 i South Chicago, 9640 Houston ave., 2:dra huset från
 hörnet af 91st st. (hr Johnsons hus) från 12 m.
 till 3 e. m. hvarje Onsdag.

Benedicta (Bengta) Annonserar i tidningen "Svenska Tribunen" utgiven i Chicago, Illinois den 15 januari 1887.

Byggnaderna i Sniberup 3² omkring 1940

GRÖNT KULTURARV I PUUS

- Text av Lena Ansebo, Puus. -

I Puus-skogens rand bor jag, min sambo och våra tre barn. Vår lilla gård var en gång ett av torpen till Puus Kronoboställe, med anor från åtminstone 1700-talet. Där har vi bott sedan 2002, vi har lite djur som håller markerna öppna och vi odlar i dagsläget lite till husbehov. Jag är hortonom och odlandet är min passion (även om det ännu inte syns så mycket som jag skulle vilja här hemma), och jag är särskilt intresserad av de gamla sorterna och växtslagen som hör till vårt gröna kulturarv.

Under drygt åtta år arbetade jag på den nordiska genbanken NordGen med att bevara frön från nordiska sorter av grönsaker, stråsäd, foder-, krydd-, medicinal- och prydnadsväxter. Sorter som räddats från att försvinna för evigt, för de allra flesta finns idag inte att få tag i hos fröfirmorna. Men glädjande nog, flera odlingsvärda och ofta lite udda kulturarvssorter finns nu eller är på väg ut på marknaden igen, tack vare NordGen och det svenska Programmet för Odlad Mångfald (POM).

När ni besöker handelsträdgårdar och fröfirmor kan ni spana efter märkningen "Grönt Kulturarv". Plantor med den märkningen är gamla sorter som kommit in till genbankerna bland annat genom flera upprop till allmänheten, och som efter lång provodling valts ut och förökats upp för att åter kunna erbjudas i handeln.

När jag lämnade genbanken för ett par år sedan började ett litet tankefrö i mig att gro. Nu i vår sjösatte jag så min egen firma, Ansebo Kulturväxter. Nu gör jag allt det där roliga som jag brinner för: arbetar med vårt gröna kulturarv, inventering, rådgivning, skötsel och vård av äldre trädgårdar, fruktträdsbeskärning, orangerier, vård av landskap och att främja biologisk mångfald. Det vill säga i stort sett allt som har med vårt gröna kulturarv att göra.

Jag är certifierad fruktträdsbeskärare (Grönt kort utfärdat av Riksförbundet Svensk Trädgård)

och även utbildad för säker beskärning av höga äldre träd vilka man behöver tänka lite annorlunda kring när man beskär. Jag går just nu en utbildning för orangörer (alltså trädgårdsmästare som sköter växter som behöver vinterförvaras ljust och svalt, t.ex. citrus, lager- och olivträd).

Jag vårdar ängar, gärna med lie som är ett fantastiskt redskap när man har den rätta tekniken, de rätta redskapen och framför allt, ordentlig skärpa på liebladet. Ni kanske också ser mig i Korsberg Trädgård & Anläggnings firmabil när jag sköter trädgårdar för dem.

Tid för att odla hemma har det hittills varit knapert med. Familj och djur kräver sitt när långa arbetsdagar är slut. Men såklart planerar jag stort om vad jag ska odla. Bli självförsörjande på fler grödor. Kanske odla utsäde till försäljning av spännande gamla sorter, som en slags bruks-genbank. Plantera fler fruktträd och spännande bärbuskar. Skapa en prunkande, produktiv och vacker trädgård – vilket dock är en utmaning när man har frigående höns och ankor som trampar och krasar överallt...

Skaffa fler djur, gärna hästar, utegrisar och återigen ha bin. Och... tänk att ha en jordkällare! Planerna är många och allt kommer ju inte bli verklighet. Men jag är aldrig sysslolös, har aldrig tråkigt och det är huvudsaken. Sen få allt ha och ta sin tid.

Om ni promenerar förbi oss i Puus så heja gärna och prata en stund.

Besök också gärna min hemsida www.ansebokulturvaxter.se och firmans Facebooksida Ansebo Kulturväxter där jag då och då lägger ut lite om vad jag gör.

Hälsar

Lena Ansebo
Hortonomen i Puus

OSORTERADE HÅGKOMSTER Mina möten med kulturen

- Text av Marianne Olsson Friberg, Löddeköpinge -

Varje dag hörs ordet kultur i radio, på TV – i tidningar och, inte minst ens gamla bekanta, svänger sig med allt kulturellt de tagit del av: konserter, föreläsningar, slottsturer, kulturkrogar och vissa tunga program i TV-utbudet. Vid min ålder spelar det ingen roll, att töntförklarade program kan upplevas som roande eller att Lasse Stefans musik vida föredras framför Mozartarior.

Vem har rätten att döma andras smak – fast det gör jag. Hur kan Kanal 1 ha förstört "Fråga Lund" till den grad de gjort? Fram för skånsktalande programledare i skånska program!

Vad var kultur för folk i min hembygd, och för mig när jag växte upp? Vilken kultur kunde komma ifråga när det gällde inhämtande av kunskaper, utöver den sjuåriga folkskola som för de flesta satte punkt för vidare utbildning. Det var inte många som kunde fortsätta till "realen" i Eslöv eller Hörby p.g.a. nödvändigheten att försörja sig så snart konfirmationen var avklarad.

Hur fick vi kunskap om vad som rörde sig i samhället och omvärlden? De flesta hushållen hade dagstidning. Det var inte ovanligt att grannar

delade tidning. Radio hade de flesta hushåll, dock långt ifrån alla. Det handlade om prioriteringar, vad som likvida medel i första hand måste läggas på. Från början var ordet kultur för mig förknippat med Härderupagården och den stora fäladen där, som benämndes "Kulturen". Där kunde lantbrukarna under sommar-månaderna släppa bl.a. ungdjur och sinkor och på så sätt få avlastning på egna betesmarker. Ibland efter söndagsmiddagen kunde mor och far bestämma sig för att cykla ut och se till sina djur ute på "Kulturen". Nästan varje sommar hände det att något djur blev förvildat och blev "tosig" och svår att fånga in. Hur detta löstes kommer jag inte ihåg, mer än att en kviga fick skjutas.

Kyrkliga syföreningen var naturligtvis en form av kultur, men alla var inte med av olika skäl. Tyckte inte mannen i huset om prästen eller att visa upp hemmet eller lägga pengar på "onödigheter", så blev det inget deltagande för frun.

Syföreningarna leddes av kyrkoherdeparet Elsa och Albin Dahlberg, som deltog i kaffedrickandet, högläste ur någon passande kulturell bok och kyrkoherden höll en kort bön. Alla ville gärna glänsa ifråga om kakorna. Mer än fem sorter, inklusive vetebrödet, fick man inte bjuda på. Det gällde att ha bra recept, som inte bara smakade mjöl och socker. Jag skulle aldrig platsat i en syförening, eftersom jag inte var "hannad för broderi" och inte kunde visa upp en oklanderlig avigsida på broderierna.

Det fanns en syförening i varje by med omnejd och höjdpunkten på syföreningarnas år var julauktionen, som hölls i respektive skola. I gymnastiksalen, i detta fall Nils Månssons skola, var ribbstolarna dekorerade med allt vad flitiga händer lyckats åstadkomma, matelasserade kuddar, grytlappar, aidalöpare, stora dukar i myrgång, schattersöm m.m., jumprar samt en del artiklar skänkta av Paulssons och Erik Ols

affärer. Kooperativa skänkte inget. Det fanns inga "oanständiga plagg", typ stora rosa underbyxor eller lamaliv eller lamakalsonger med.

Albin Dahlberg var utropare och ropa kunde han, och eftersom han kände alla kunde han säga till någon att "detta passar dig, slå till", varpå den tilltalade för skams skull inte kunde annat än bjuda. Även om börsen inte innehöll många kronor, var det ett måste att köpa kaffe med hembakade kakor och inköpa något av alla de saluförda objekten. Allt för att "inte skämma ut sig" och bli betraktad som medellös eller om sig.

Syföreningarna fick in mycket pengar, som bl.a. kyrkan fick dela av. För dessa pengar inköptes exempelvis mässhakar, antependier, mattor, allt för att försköna kyrkan och prästen. Pengar gick även till missionsverksamhet, hedningarna benämnda. Vissa syföreningar glänste över de andra med att dra in stora penningbelopp, vilket de förvisso inte höll tyst om, utan lät det komma på tal då och då om hur överlägset duktiga de var. Givetvis på ett vänligt, nedlåtande sätt mot de i de mindre lönsamma föreningarna. Tanken svindlar när jag tänker på prästparets medverkan i alla dessa "syföreningsmöten". Vilken arbetsbörda! Men då tänkte säkert många hårt kroppsarbetande i byarna, att prästen hade ett väldigt lätt arbete. Sitta och dricka kaffe med fruntimmer kunde inte räknas som arbete.

Varannan fredag samlades Kyrkliga Ungdomskretsen i församlingssalen i Nils Månssons skola. Kyrkoherde Dahlberg och hans fru Elsa ledde då sång, uppläsning, frågesport m.m. Frågesporten fick jag skriva frågorna till och många frågor tog jag ur svenska ordlistan, bl.a. en massa ädelstensfrågor. De frågorna kunde inte prästen och han sa att "om jag nästa gång kom med en stenfråga till, så får du inte behålla uppdraget!"

Två gånger om året anordnade Ungdomskretsen fester, där allmänheten var välkommen. Dels Luciafesten då framröstad Lucia, som absolut skulle ha långt ljust hår, men inte behövde ha sångröst, gick i spetsen för tärnorna, som var iklädda hoptråcklade lakan. Dels midsommarfesten i Klöverskulle där vi hade klätt majstången tidigare på dagen. Stämningen på Klöverskulle med ringdans, lekar, sång och föräldrar och syskon sittande på filter i gröngräset med kaffekorgar och kaffegök och naturens egen gök hoande i skogarna var oförglömlig. Kvällen avslutades med en bön och psalmen "Bred dina vida vingar". Allt mitt midsommarfirande efter Klöverskulleåren har jag bedömt efter detta och det står sig väl i all sin enkelhet.

Midsommarfirandet i Övedsklosters Eke var en parentes i ungdomsåren, dock ett måste, annars var det inte midsommar. Oförglömligt är minnet av dessa oerhörda mängder cyklar i de provisoriska cykelställen med flera vakter, som tog upp avgift och ställde in och lämnade ut cyklar. Tappade någon bort nummerlappen med uppgift om cykelns placering, fick vederbörande vänta tills alla andra hade hämtat ut sina cyklar, för att få ut sin egen. Jag glömmer aldrig det svärande raseriutbrott cykelvakterna fick, när två beskänkta ynglingar inte fick ut sina cyklar. Båda två rusade på första cykeln i den långa raden av ca femtio cyklar, som inte fått plats i stallet, utan stod på egna stöd, och välte den varpå övriga cyklar föll som dominobrickor, ohjälpligt intrasslade i varandra. Då var jag på rätt plats för ett gott skratt! Det stod alltid ett antal cyklar kvar i många dagar efter avslutade festligheter. Förmodligen p.g.a. iråkad förtäring av snabbverkande drycker, som omöjliggjort förflyttning på cykel.

Frostavallens Midsommarting i Svenska Ungdomsringens regi var något alldeles oförglömligt. Folkdanser när de är som bäst, inbjudna

europiska folkdansare i färgstarka dräkter och snabba danser, lekar och vacker musik. Avslutningsvis höll bygdeskalden Nils Ludvig ett minnesvärt tal och det hela avslutades med brinnande facklor, Fackeldansen. Det är en förlust för Skåne att det traditionella midsommarfirandet på Fostavallen inte finns kvar.

Varje sommar, när bethackning och höskörd var över, reste familjen till Lund. Hypoteket skulle betalas. Farbror Yngve körde oss till stationen i Vollsjö, tåget stänkade in och vi åkte till Lund med byte i Eslöv. Mor och vi ungar gick till faster Margit, som bodde på Grönegatan i en enrummare med kokvrå och vattenklosett i korridoren. Under tiden som vi sprang på toaletten och spolade och tittade på trafiken, gick far till Hypoteket med årets avbetalning på hypotekslånet.

Faster Margit var mycket uppskattad av släkten och dessutom innehavare av motbok. Motbok fick ensamstående kvinnor, som kunde styrka att de försörjde sig på att aktat arbete, inneha. Män hade som regel en tilldelning av tre liter sprit i kvartalet, men kvinnor fick endast en liter. Denna liter var åtråvärd av de manliga släktingarna, för visst var det otänkbart, rent av omoraliskt, att ett ensamt fruntimmer skulle sitta och dricka upp en liter själv, när släkten så väl behövde dropparna. Tala om jämlikhet.

Efter en matbit hos faster gick vi ut på stan och besökte Kulturen. Jag tror inte jag uppskattade det efter förtjänst, en samling gamla hus som luktade hönsahus samt bruksföremål, kläder m.m. från svunna tider, var inget som tilltalade mig. Tvärtom, rinnande vatten, innetoalett och värmeledning var en dröm för omoderna lant-hushåll, där pengarna först gick till lantbruket och sist till hushållsförbättringar. Dock väcktes mitt intresse för Kulturens skatter senare, och vad kan vara mer avkopplande och "ahaupplevelser" än en vandring i detta levande museum!

Fortsättning följer.

BARN PÅ "KOSLÄPP"

- Text av Personalen i kostallet -

Kosläppet hos Åkerbloms i Härderup släppte inte bara ut korna på bete utan släppte även loss en del barnasinnen. Frukten av det är, att de bedårande kalvarna, nu bär tjusiga namn som tex Bof och Krokus.

Bilar rullar in på gården och barn kliver ur. Där kan de få se traktorer, kor, kalvar, katter och hur det ryker ur en brasa. Doften av grillad korv, kaffe och bullar ringlar runt bland besökarna. En spännande, kanske ovan miljö för barnen att komma till.

Vad sker med barn när de ska få uppleva något nytt, kan man undra. En betraktare kan finna olika djup att begrunda utifrån. Det som fastnar kan vara det som inte direkt är märkbart, men som känns. När barnen ska få börja med aktiviteter, kan deras förhållningssätt liknas vid tunn is som bryts upp och fram väller vatten.

Barns spröda yta döljer ofta fantastiska krafter. Barn har känsliga sinnen och vad är det som frigör dem och får deras egen kreativitet att träda fram? Ett sätt att upptäcka det på, var att se när leken att döpa kalvar först stod still för att sedan ta fart.

Barnen fick själva välja ut en kalv ur boxarna i kalvstallet. Uppgiften var att döpa denna kalv efter eget huvud. Barnen var inte så engagerade till en början, de sökte hela tiden efter ramar de skulle hålla sig inom. De vände sig frågande till vuxenvärlden för bekräftelse, trots uppgiften var framställd så att barnen fritt fick hitta på namnen.

Barnen representerade till en början, en tankemodell som blockerade möjligheten att skapa

ett namn. Något hände efter att vuxenvärlden lyckats förstärka en realitet av "fria val" och exemplifiera vad friheten "bjuder in" barnen att göra. De började då förstå att de fritt kunde döpa kalvarna. Deras iver vaknade till liv. De började springa runt med varandra, bilda små allianser. De tisslade och tasslade hemlighetsfullt kring lapparna med kalvarnas namn. Deras ögon började lysa.

Glädjen verkade växa i känslan av frihet. Kanske föds den, i den stund de känner att normens ramar inte längre gäller, utan de tillåts "bryta sig ut". Där finner de makten, de inser att det de tänker och pratar om är det som gäller. De finner en känsla av pondus och ökat egenvärde.

Förmågan att få fram barnens egen kreativitet och glädje samtidigt som det inte sker något tråkigt eller destruktivt, kan vara en fin gränsdragning som vuxna har att arbeta med. Barnen kanske kan bli så omhuldade av beskydd och råd, att de inte törs söka sig utanför normen och därmed inte heller få igång sin egen energi och kraft.

När de väl kommit igång med sin kreativitet var dörren öppnad för att skapa även andra lekar med varandra.

Ett avslut på ett kosläpp kan knappt kännas bättre än när kossorna betar och ett barn frågar om det inte kan få stanna lite längre.

ÅRETS SKUMP

- Text av Bertil Persson, Härderupshult -

Utmärkelsen Årets Skump tilldelades i år Ingegerd och John-Erik Ottosson, Vallarum, "För att under många år förmedlat en positiv bild av bygden och dess historia till besökare på Café Vallingsdal.

Utdelning av medalj, diplom och blommor till Årets Skump ägde rum på musikfesten

Hultivalen i somras. Som inramning spelade Ingela Bertilsson och Ove Andersson traditionsenligt "Skumpamarchen" komponerad av Åke Gustafsson. Sven Ulatofta spelade sin egen "Skumpafanfar" tillsammans med Emil Åkerblom.

FÖRENINGEN FRENNINGEBOKEN

Inför detta år gav Föreningen Frenningeboken ut en almanacka med mer eller mindre gamla fotografier från bygden. Den såldes snabbt slut, vilket var meningen. En ny ges nu ut inför 2018, med andra gamla fotografier.

Kalendern kostar 100 kr och upplagan är begränsad.

Kontakta:
John-Erik Ottosson 0702325302, Anne Laxmar, 0733147808, Dan-Ove Andersson 0708470406, Eva Gantell 0702998756, Bertil Persson 0706016130.

ALLA LUFTLEDNINGAR BORT I BJÄLKHULT

- Text av Bertil Persson, Härderupshult -

Under hösten har Eon grävt ner nya elkablar istället för de gamla luftkablarna. Därmed försvinner de sista luftledningsstolparna i Bjälkhult. Likaså transformatorstationerna som nu blir markbaserade.

På bilden ovan möts det gamla och det nya. Förändringen är ämnad att bidra till färre strömavbrott, som orsakas av stormfällda träd. På tal om stormar, så är det i år, den 17 oktober, exakt 50 år sedan den

s.k. oktoberstormen. Vi har haft flera rejäla stormar sen dess, men Oktoberstormen var värst vad gäller stormfälld skog här i trakten. I stort sett hela Puus kronopark blåste ner. Den bestod till största delen av avverkningsfärdig granskog, som planterats åren efter 1888, då kronoparken officiellt anlades. Det tog 3-4 år att röja upp efter stormen. Likaså stormfälldes bokskog i Härderupshult i en aldrig tidigare eller senare omfattning. Spår av rotvältorna syns fortfarande, inte minst nära musikfestplatsen.

STARRARP MIN BARNDOMS SOMRAR

- Text av Ronny Sagebrand, Nyköping -

Forts. fr. f. föreg. år om livet på Lindesnäs gård på 40- och 50-talet

En slättermaskin

Det faller mig in att tänka ut och beskriva en slättermaskin, hur den såg ut och fungerade? Jo, det är klart, många ännu nu levande har växt upp på landet och många har en starkare bindning till jorden än jag. Men strax är ändå denna kunskap borta och man får söka sig till muséer för att få en uppfattning om hur bondelivet var och vilka redskap man hade.

En slättermaskin var alltså en konstruktion avsedd för att slå av hö eller säd på åkrarna. Ja, man kunde ju förstås använda det till att slå andra stråväxter också! Under mina första år, på 40-talet, drogs den av en häst, men senare kom traktorn och hästen fick vila.

En järnram på två stora järnhjul och en draganordning mellan skaklarna. På högra sidan stod en bom ut, en och en halv till två meter. Bommen bestod av en arm med "fingrar" av järn, på ca 15 cm avstånd, avsedda att fånga in hö eller sädstråna. I en skåra i bommen löpte en slätterkniv, en stång med stålblad i form av trianglar nitade till stången. Trianglarna var, på de två sidor som inte satt mot stången, slipade och filade till bästa skärpa. I ytterkanten av bommen satt en vingformad styrvinge av trä.

Slätterkniven var i ena ändan kopplad till en mekanism som var fogad till ett av de stora järnhjulen. När hästen drog slättermaskinen drogs också hjulen runt, kraften fortplantade sig till slätterkniven, som i stor fart rörde sig fram och tillbaka i järnbommen. Hö klipptes av och föll bakom knivbommen. Det rättades till samma riktning av vingen. Höet fälldes över åkern, för att senare vändas och så småningom räfsas samman.

Självbindaren hade liknande knivbom som slättermaskinen, men här föll sädesstråna på ett bord

bakom kniven. Bordet var försett med en duk av kraftigt tyg som rörde sig i sidled och transporterade sädesstråna till en anordning – jag kan inte beskriva den närmare, jag var för omedveten för att då förstå hur komplicerad den måste ha varit – samlade stråna i kärvar, som var kanske 30 cm i diameter.

En knytare var monterad på självbindaren. Ett nystan med bindgarn satt i en trumma och tråden löpte till en apparat, som slog den ett varv runt kärven, band en knut och klippte av garnet.

Operationen upprepades om och om igen och den ena kärven efter den andra föll med jämna mellanrum till marken. Kärvarna togs omhand manuellt, ställdes upp mot varandra i rader, "travar", där de fick torka innan de kördes in för tröskning.

På hästtiden satt kusken/föraren i en sits på slättermaskinen. Det var en järnstol, formad efter en rejäl skånsk bonderöv och perforerad med tumsvida hål. Sätet var monterat på en bandfjäder, som fick det att gunga upp och ner under arbetets gång över åkern. Med en spak kunde kusken fälla slätterkniven upp och ned.

En gång köpte morbror Folke en ny sorts fil till slätterkniven. Det var ett slags bryne, en rätt dyr sak och en "invention" för att hålla kniven vass. Den låg i gårdsverkstaden. En dag då jag skulle spika ihop något, hittade jag inte hammaren, men väl filen. Jag bankade till med den – och den gick tvärt av! Jag minns inte morbror Folkes reaktion, han hade gott och väl anledning att bli förargad, men han var en snäll och förlåtande person, så han lät nog förtreten vara tyst.

Bindgarnet köptes hos Dahlqvists järnaffär i Vollsjo. Det kom i paket om sex nystan i varje paket, omslaget av oljeimpregnerat papper. Bindgarn var en viktig produkt – användbart i många sammanhang. Mekanismen måste smörjas ofta för att fungera. Till detta används maskinfett, som fanns i en burk i verkstaden.

I början av femtiotalet köpte morbror Folke – tillsammans med Lilly och Harald (Hårderups Nygård) – en bil, en Jovett Javelin, en engelsk bil, som var ovanlig också då. Med den gjorde vi resor i landskapet. Pappa körde, han bromsade som han gjorde med den lastbil han körde till vardags, stampade till rejält, tvärstopp! En gång åkte vi till farbror Haralds mor på kalas, då var vi elva personer i bilen, inklusive mormor, som ensam ockuperade högra framsätet. Då vi skulle åka hem från detta kalas, kunde sällskapet inte hitta mig. Sent omsider hittades jag – jag hade somnat under matbordet!

Mormor satt om söndagarna och lyssnade på högmässan på radio. Hon hörde illa och hade en svart plåtlur, som hon satte i örat och riktad mot radions högtalare. Hon var snäll och vänlig och jag minns henne leende i den svarta gungstolen. Vi pratade inte ofta, det berodde nog på att hon hörde så illa.

På kvällarna gick vi in till mormor, syster Birgitta och jag, där hon satt och kammade sitt långa hår, som nog räckte henne till knäna. Då fick vi varsin apelsinklyfta, som hon förvarade inlindad i ett silkepapper, högst uppe på en hylla bakom en i väggen dold tapetdörr. Innan apelsinen var slut var den kruttorr, men vi bockade respektive neg artigt för hennes goda hjärta. Sedan gick vi in till vårt sovrum och åt hur mycket apelsiner som helst! Men det visste inte mormor om. Mormor åt soppa med den största silversked jag sett. En gång fastnade den i hennes löständer, som följde med ut ur munnen.

Jag blev helt fascinerad!

Morbror Folke var nog inte helt lycklig med sitt bondeliv. Han var säkert i mycket en drömmare, läste ovanligt mycket för en bonde, medan Hans nog aldrig öppnat en bok. På kvällen gick jag med Folke ut bakom vinbärsbuskarna för att "slå en sjua". Han talade om Australien, ville resa dit. Han kom aldrig långt, så vitt jag vet inte längre än till Köpenhamn.

Hans, min andre "äkta" morbror, var rysligt armstark. Han slängde med de femtioliters mjölkkanorna som ingenting, de for upp på mjölkbordet, en i varje hand. Han kunde hiva sig upp i mjölkmaskinsrören i lagårdstaket med en arm, det vet jag ingen annan som kan eller kunde. Hans var oftast glad, men inte alltid rentvättad. En gång låg han i kökssoffan och vilade, och retades med syster Birgitta. Hon blev arg – hade ibland ett hastigt humör –

och hon bet Hans i hans inte alltför rena stortå, som stack fram ur ett hål i strumpan. Det har hon aldrig velat höra talas om sedan hon blev vuxen!

"Melka-bored", ja, där ute vid vägen ställde vi ut mjölken efter varje morgonmjölkning. Och där – i en trälåda – hämtade vi smör och ost och annat, som vi beställde från mejeriet. Och där ställdes kannorna med den returnerade "skummjölken", som kalvar och grisar skulle ha.

När vi skulle ha läskedrycker eller öl, lättöl var det fråga om, lämnade bryggaren det vid mjölkbordet. Förresten, det hette "limonad" – inte läsk! Åh, vad gott det var. Och lyxigt!

Handlaren Anton Håkansson hade sin lanthandel uppe i Starrarps by. Där hängde stövlar och seldon i taket och silltunnan stod på golvet. I hyllorna fanns allt man behövde. Fotogen fanns i tanken på gården. Hos "Hågen" köpte vi det mesta, som inte levererades vid mjölkbordet. Kaffe bland annat, när det blev fritt 1947 – var det väl? – det maldes medan man väntade.

Hos handlaren hämtades även posten och tidningen – Ystads Allehanda. Överskottet i äggproduktionen lämnades också till affären, i en trälåda som rymde sådär 300 ägg.

Ko-Oskar var kreaturshandlare, åkte i en Citroen, en sådan där gangsterbil med utanpåliggande fotsteg. Oskar var stor och tjock och fenomenal på att bedöma slaktvikten på en ko. Han grep om halsskinnet och kunde säga vikten på några kilo när, påstod man. Hur man kontrollerade det vet jag inte. En dag sålde Folke några djur till Oskar, som tog upp sin otroligt tjocka plånbok och betalade kontant, jag tror det handlade om 6.000 kr. Folke gav mig sedelbunten och sade att jag skulle lägga den kökskåpet. Jag gick i mina slitna trätofflor över kullerstensgården och in i köket. Jag höll hårt i pengarna med båda händer, det var en alldeles ofattbart stor summa.

När jag berättade detta minne för moster Lilly tvivlar hon starkt på dess äkthet! Ko-Oskar hade enligt henne svårt att skiljas från sina pengar – det kunde allt dröja med betalningen länge och väl. Ja – vem vet -minnet tar sina egna vägar.

Fortsättning följer.

LENNART BORG, EN IDOL

1920-2016

- Text av Anders Söberg, Bjälkhult -

Jag har haft två idoler i mitt liv, Elvis Presley och Lennart Borg. Och Lennart är ju absolut den störste! Han hade alltid ett svar eller en klipsk kommentar och var en medmänniska framförallt.

Första gången jag träffade Lennart var för ca 30 år sedan. Jag tänkte köpa Bertil Malmros ställe i Bjälkhult och skulle skriva kontrakt med änkan Ellen. Jag kom lite i för god tid, så det fanns tid över att titta lite på maskiner och redskap, som var utställda till auktion nästkommande lördag. Då var där en man till, som gick och tittade. Det visade sig vara Lennart. Vi kom snart i samspråk. Jag förklarade i vilket huvud- ärende, jag egentligen var där för. Jag frågade honom om det ofta kom folk flyttande till denna bygd? Jo, det förekom ibland, han hade ju bott i trakten hela sitt liv, men så mycket kunde han ju säga, att kom det någon gång en vettig människa, så sjappade dom snart! Det gjorde ju att jag tänkte till ännu en gång innan jag gick in och skrev kontrakt.

Nästa gång vi träffades var när julgrisen skulle slaktas. Jag hade frågat en granne om det fanns nån som kunde vara behjälplig? Jodå, Lennart rekommenderades mycket varmt. Jag ringde och dag bestämdes. Han hade ju mycket att göra vid denna tiden, men en eftermiddag hade han märkligt nog tid. Grisen slaktades och arbetet började och avslutades med kaffegök som brukligt är i många bygder. Resultatet blev kanske inte det bästa, men jag tänkte att det var ju lite mörkt och kanske lite svårt att se. Grannen, som rekommenderat Lennart, kom dagen efter och skulle se resultatet. Han tittade på grisen, varvid han sa, att han nog hade glömt att rekommendera, att man helst bör få slakten utförd tidigt på dagen speciellt i juletider. (Då förstod jag!!).

Efter den dagen började en nästan 30-årig vänskap. Han blev min mentor. Allt hade han svar på och kunde berättelser, som till skillnad mot Piratens historier verkligen var sanna, utan att behöva närma sig lögnen.

En gång hade han hjälpt mig att slakta en oxe, som brutit ett ben sent på hösten. Direkt efter blev det tio minusgrader, så den frös ihop totalt. Inget mildväder var i sikte. Tiden gick och jag började bli orolig för hur länge den kunde hänga, varvid jag naturligtvis kontaktade Lennart, som jag alltid gjorde vid svåra ställningstagande. Han kom med lugnande besked omgående. Det var ingen fara, den kunde hänga till våren!

Han berättade då en episod om när han var hos Eneberg i Sniberup och slaktat en 150-kilos gris i början av november och det blev en fruktansvärd vargavinter dagen efter. Vecka efter vecka gick. Julen närmade sig och grisen skulle ju vara med i själva julfirandet. Men den hängde helt ihoptjälad på logen. Det slutade dock lyckligt. Lennart lyckades få ihop ett rejält bärarlag på sex gubbar med bl.a. Nils-Viktor och Otto varvid grisen bars in i finrummet hos Eneberg och lades en tid på lid de parad mellan två stolar framför spisen. Sedan fick Eneberg elda i tre dagar innan styckningen kunde genomföras.

En annan berättelse utspelades i Bjälkhult hos min företrädare Malmros. En gris skulle slaktas en morgon. Nu var det så, att Malmros hade inget lämpligt "ämne" för tillfället, utan grisen skulle hämtas i Rönås. När Lennart kom på morgonen var varken kokgrytan tänd eller grisen hämtad. Lennart sa då till Malmros att om han körde till Rönås, så skulle Lennart tända grytan under tiden. Malmros stack iväg

med Fergusonen och sluffen med grisbur på. Efter en mycket, mycket god stund återkom Malmros. Innan han hoppat av traktorn frågade Lennart var grisen var? Ja, den är ju på sluffen, blev svaret. Nej, där är ingen gris, sa Lennart. Malmros vände på huvudet och ingen gris i sikte. Han vände åter mot Rönåshållet, nu med Lennart åkande på "sluffen". Mitt i korsningen i Skumparp mot starrarpshållet hade burens med grisen kanat av och stod där och dirigerade trafiken med trafikstockning som följd!

För ca 20-talet år sen fick alla myndiga människor ett formulär om organdonation efter döden. Det var utformat så att man skulle fylla i och skicka in blanketten om man inte ville donera. I annat fall så räknades det som att man gett samtycke. Jag ringde som vanligt Lennart vid svåra frågor, för att höra hans ställningstagande? Svaret kom som vanligt omgående utan betänketid. För hans del så var organen gamla och utslitna. Det var möjligtvis ett organ, som skulle kunna vara aktuellt för donation och må bra av miljöombyte. Ja, egentligen, sa han, kan dom få ta det redan nu, om jag bara får en slangbit i stället! - Så var han alltid. Ett snabbt svar och ett underfundigt skämt.

Hösten 2016 somnade han in på ett äldreboende i Hörby med bara en önskan, så fort som möjligt. Hans älskade hustru Olga hade gått före ett par år tidigare och enda barnet Ulla året innan, så livslusten för honom var borta. En av de sista gångerna jag hälsade på blev jag lite arg, när han tjatade och tjatade om att han bara ville dö och slippa sitta där. Då höjde jag rösten och sa. "Du måste ju vara nöjd med livet, långt över 90 år och klar i huvudet!" "Ja, det är ju det som är problemet!", kom svaret rappt! Han fick sista ordet som oftast.

Jag har oräkneliga berättelser och kommentarer efter honom, vilket nog alla som haft med Lennart att göra har och framförallt trevliga minnen!

Fortsättning följer.

HULTIVALEN 2017

- Text av Bertil Persson. Foto: Caj-Sune Lagnebo, Ystad -

Medverkande:

Nils-Ove och Kjell-Åke Persson.

O-P Anderssons Rocktrio:

Oskar o Paul Andersson och Benny Nilsson.

Sven Ulatofta och Nils-Ove Persson.

Frosta Folkdanslag:

Christina o John-Inge Lengbrant, Ulla Sjöberg, Johanna Martinsson, Kerstin o Sven Andersson, Elisabeth Widh, Per Håkansson, Ingrid Olsson, Lars Lovén, Kristin Lindgren, Berit o Leif Palmkvist, Birgitta o Sven Andersson, Eva Blad och ev. fler.

Skånska visor:

Agneta Grundström och Hasse Andersson.

Emma Olsson och Teresa Stasiak.

Penti Nilsson och Sven Ulatofta.

Skumpamarschen:

Ingela Bertilsson och Ove Andersson.

Skumpafanfaren:

Emil Åkerblom och Sven Ulatofta.

Maj-Lis och Kaj-Sune Lagnebo.

Ringlake Linedancers:

Inger Isaksson, Pia Lund, Marie Fäldt, Maj-Lis Larsson, Margareta Lindén, Jane Juremark, Cecilia Lilleåg och Marianne Mejer.

Alicia och Nikoletta Ljungkvist.

Vollsjö Danssportklubb:

Cim Månsson, Stefan Månsson, Pia Andersson, Pelle Olausson, Mattias Jeppsson, Christer Jönsson, Helena Mahlgård, Fritz Hallgren, Mia Mårtensson, Marina Juhasz och Tommy Petersson.

Göran Lassing.

Popul Wue:

Marcelo Torrez, Jose Ferrer, Miguel Ferrer och Arturo Barreira.

Gemensamspel.

Källarmästarna:

Susanne Lantz Svensson, May Serhan, Lars Eriksson, Nils Olof Olsson, och Henrik Falkenberg.

Himmelaget:

Nils-Ove Persson Göran Lassing och Sven Ulatofta.

Helgonet:

Alex Lagerrot, Pontus Åkerblom, Daniel Persson och Martin Frick.

Player One:

Paul Andersson, Oskar Andersson, Daniel Persson, Pontus Åkerblom, Benny Nilsson, Martin Frick och Ted Holgersson.

Presentatörer:

Paul Andersson och Oskar Andersson.

Ljudmix:

Daniel Persson, Nils-Ove Persson och Paul Andersson.

Scenarbetare:

Inge Andersson, Oscar Andersson, Staffan Salomonsson, Marianne och Gösta Hansson och Bertil Persson.

Servering:

Östra Sallerups Kulturhus.

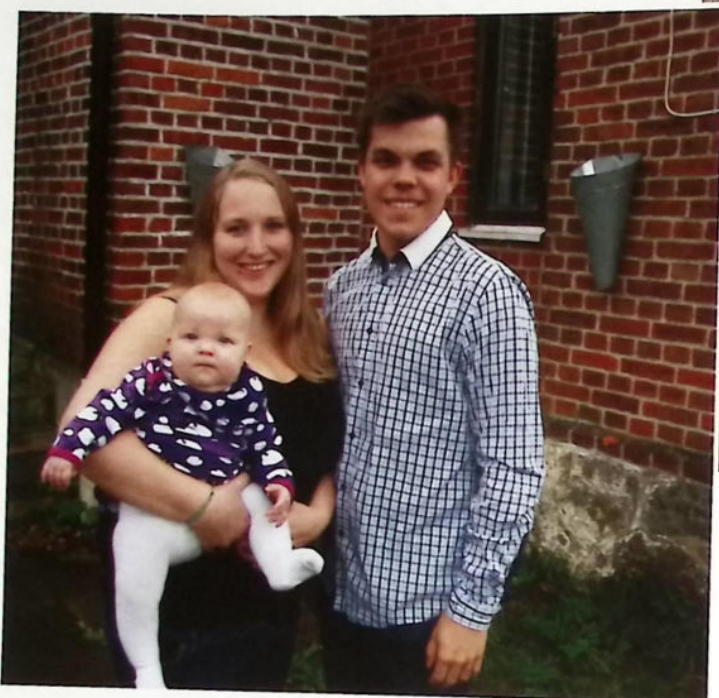
TACK till alla medverkande, medarbetare och publik! "Vi hade i alla fall tur med vädret" mitt i denna regniga och kalla sommar! Om inget oförutsett inträffar, så hoppas jag vi ses nästa sommar 2018 den 14 juli. Välkomna då!

Mia Mårtensson gjorde åter en lysande danssuppvisning tillsammans med Christer Jönsson. Mia är ättling till mannen på bilden bakom henne, Nils Månsson i Skumparp. Skumpen är hennes farfarsfarfarsmorfar.

FLER BARN I BYGDEN

I Bjälkhult är Nohr förstfödd hos Annedorthe Blaabjerg och Michael Rathmann Rasmussen,

liksom Astrid i Starrarps skola, här med föräldrarna Malin och Tobias Mikkela.

Tillökning av barn har det blivit i Starrarps by med lille Svante hos Therese och Johan och storebror Tage.

liksom hos familjen Åkerblom i Hårderup. Här ser vi Emanuel mellan Emil och Birgitta och storebror Isak.

GRÄNSLÖST I STARRARP

- Text av Bertil Persson, Hårderupshult -

Starrarpsby har förändrat karaktär under det gångna året. Den tidigare grandungen dominerade bilden från alla håll. Nu är den borta och på kort tid har det blivit grönt och ljust och öppet. Det är tack vare Ann-Britts och Tommys kreativa gröna fingrar.

Jag lägger särskilt märke till en speciell och ovanlig företeelse. Fyra av de sex tomterna saknar delvis eller helt gränsmarkeringar mot varandra i form av häckar eller staket. Gräsmattorna går ihop, som en enda sammanhängande gräsmatta. Det är nog ganska unikt i ett villaområde!

Jag kan dock avslöja att jag själv var med om att sudda ut den första gränsen. Året var 1974. Jag var ny i Starrarpsby och mina grannar i väster var Asta och Anton Håkansson. De hade nyligen avvecklat sin affärsrörelse och kunde nu ägna mer tid åt trädgården, som var en kär syssla för båda. Visserligen var trädgårdsarbetet även förenat med möda och när Asta tyckte att det blev för mycket möda brukade hon säga: "Jag säger som prosten Dahlberg: Trädgården har vi fått för våra synder!" Bakgrunden till detta trosvissa påstående var den väldigt stora trädgården, som tillhörde prästgården i Frenninge.

I gränsen mellan våra respektive tomter fanns då en mycket ojämn och föga vacker häck med varierande innehåll. Vi enades om att ta bort den helt och hållet. Med förenade krafter sågade vi bort allt ris, så att endast mindre stubbar återstod. Men hur skulle vi få bort stubbarna? Att gräva befanns tidsödande och arbetsamt. Anton fick en lysande!

- Vi har kvar ett par tunnor med överbliven, härsken salt sill, sa Anton. Vi kan täcka hela häckens stubbar och rötter. Jag tror rötterna dör av den behandlingen!

Visserligen var det inte så vanligt med giftfri ogräsbekämpning då, Det var Klorex som var standardmedel, men jag tycker nog, så här i efterhand att vi var åtminstone lite föregångare på området. Vi täckte den salta sillen omsorgsfullt med jord från omgivande mark. Och jovisst, Anton fick rätt. Häcken slog aldrig mer upp ett enda skott. Vi diskuterade lite löst att ersätta häcken med något annat, men det blev aldrig av. Istället möttes vår gräsmatta och deras trädgårdsland, som senare också blev gräsmatta. Och på den vägen är det.

Och visst är det något vackert vänskapligt över att sudda ut gränser!

Kärleksord i telefon.

Tempo = 150

Då när grä- set det lys-te grönt runt
om, vi till dans-ban-an för en sväng om. Und-der
him-mel så klar, var-je lör-dag vi var, ut-i Hal-la-back-en i som-arns
dar. Med glad och munt-er min min-san, han bju-da vill till dans. Han
let-a-de eft-er någ-on som ju kans-ke in-te ens fanns. Men tind-ran-de blå ög-on-en han
ser dem om ig-en. men ack hon var med en an-nan, men dom dan-sa-de ej den sis-ta
dans. Då när sol-en gått ner bak väst-ers rand mån-ga
hjär-tan de kom-mo här i brand. Und-der stjärn-him-him-mel klar, var-je
lör-dag vi var, ut-i Hal-la-back-en i som-arns dar.

Kärleksord i telefon

Text & musik Sven Ulatoffa

Refr.

Då när gräset det lyste grönt runt om,
vi till dansbanan för en sväng om.
Under himmel så klar,
varje lördag vi var,
uti Hallabacken i sommarns dar.

1.

Med glad och munter min minsann,
han bjuda, vill till dans,
han letade efter någon
som ju kanske inte ens fanns.
Men tindrande blå ögonen
han ser dem om igen.
Men ack hon var med en annan
men dom dansade ej den sista dans.

Refr.

Då när solen gick ner bak västers rand,
många hjärtan dom kommo här i brand.
Under stjärnhimmel klar
varje lördag vi var
uti Hallabacken i sommarns da'r.

2.

Han ringde sen till hennes hem,
nå'n svarar: Han vet vem.
Men rösten tillhör ju flickans mor
och inte alls den han tror.
Hon lyssnar till hans ljuva prat
och minns sin ungdomsda'r.
De orden har hon i minnet än
och som ett eko kom allt igen.
Refr.
Då när solen gått ner bak västers
rand...
o.s.v.

En ny låt i Hårderupsposten om livet i
Hallabacken i min ungdoms vår. Den
finns ej med i min visbok, med 86 visor
som jag publicerade 2016. Vidare har
jag på grund av efterfrågan beställt
några fler ex av böckerna "Hvad jag
minns från mitt liv" bok 1 och 2.

Sven

HÅRDERUPSPOSTENS ADRESS & FÖRSÄLJNINGSTÄLLEN.

Bertil Persson
Starrarpsvägen 266-29,
275 68 Vollsjo.

Mail: bertilihultet@hotmail.com
Tel: 070-6016130.

Sune Sörenssons Bil, Starrarps ora.
Thuleslund, Frenninge.
ICA-nära, Vollsjo.
Blomstershopen, Vollsjo.
Anders Färg, Sjöbo,
Önnköps Livs.
Gösta Hansson Hörby, 070-554 41 25

Hårderupsposten goes to America